

NAAR DE BRON VAN DON BOSCO'S CHARISMA

Leven voor een levende toekomst

Reeds als kind en in zijn jeugd jaren werd Giovanni Bosco geconfronteerd met de dood van mensen die hem zeer dierbaar waren: zijn vader Francesco, zijn grootmoeder, don Calosso, zijn goede vriend en studiegenoot Luigi Comollo, ... De kindersterfte lag een stuk hoger dan nu en de geneeskunde stond nog in de kinderschoenen. Mensen leefden gemiddeld veel minder lang en kwamen toen vaker in contact met de dood. Ook in het Oratorio van Valdocco was het thema van de dood nooit ver weg: ieder jaar stierven er verscheidene jongens en soms salesianen. Beeld je in dat dit nu bij ons in een school van pakweg 700 leerlingen ook zo zou zijn ...

Hoe men dit toen beleefde, is door ons moeilijk in te schatten: de dood is in onze tijd in een taboesfeer terechtgekomen en velen geloven niet langer in een leven na de dood. Nochtans bood dit geloof in Don Bosco's tijd veel mensen een zekerheid, zij het met de nodige angst, want op het einde van je leven zou God verantwoording vragen over wat je van je leven gemaakt had.

Dit is alleszins de ondertoon in wat Don Bosco schreef in de drie biografieën van vroegtijdig overleden jongens van het Oratorio: Domenico Savio (1842-1857), Michele Magone (1845-1859) en Francesco Besucco (1850-1864). Je vindt er een spanningsveld dat te maken heeft met het Godsbeeld van Don Bosco (zie bijdrage 7 waar we het hadden over de strenge, oordelende God enerzijds en de zachtmoedige, barmhartige God anderzijds). Van de ene kant vind je in de drie biografieën de vaste overtuiging dat je niet moest vrezen voor de dood, maar je mocht tegelijkertijd het oordeel van God niet onderschatten. Daarom moest je vooral zorgen dat je altijd goed voorbereid was om te sterven.

Tegen die achtergrond moeten we de 'oefening van de goede dood' begrijpen. Maandelijks was er een soort bezinningsdag in het Oratorio van Valdocco om stil te staan bij de betekenis van leven en dood. Je ging tijdens die dag biechten en je ontving de communie alsof het de laatste keer van je leven was. Oudere medebroeders en oud-leerlingen zullen zich dit nog herinneren, want tot de jaren '60 van vorige eeuw was dit ook in onze salesiaanse huizen een traditie.

Voor de jongens van het Oratorio die regelmatig het sterven van vrienden meemaakten, was de 'oefening van de goede dood' belangrijk om de grenzen van dit leven te leren aanvaarden en om te leren omgaan met verdriet en angst. De maandelijkse bezinningsdag was een hulpmiddel om de dood te zien als iets dat bij het leven hoort. Het gaf Don Bosco iedere maand opnieuw de kans om zijn jongens en medebroeders gerust te stellen en op te roepen om waakzaam te blijven, want wie op God vertrouwde en voorbereid was, had zicht op een levende toekomst bij God. In dit verband verwees Don Bosco wel eens vaker naar Mt. 24,42 (Wees dus waakzaam, want jullie weten niet op welke dag jullie Heer komt), telkens met de oproep om op ieder moment goed voorbereid te zijn.

Wilfried Wambeke